

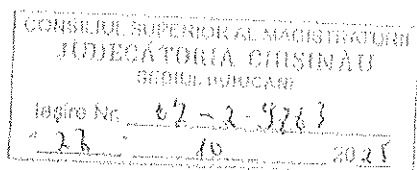

**JUDECĂTORIA
CHIȘINĂU**
(sediul Buiucani)

Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 200
Email: jbu@justice.md; Tel.: +373 22/ 204 904
www.instante.justice.md

28 octombrie 2025
Dosar nr. 1-3404/2019

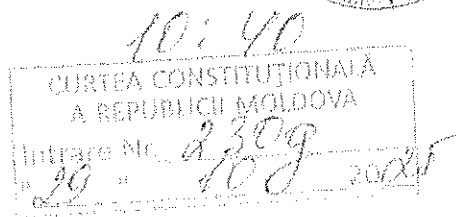
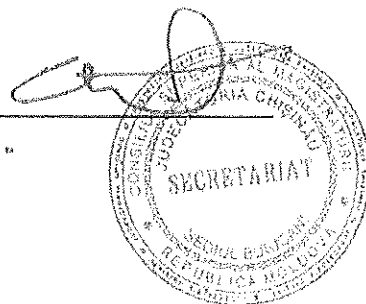
Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. A. Lăpușneanu 28

Prin prezenta, Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), expediază spre examinare excepția de neconstituționalitate depusă de avocatul Bodnariuc Alexandr în cadrul examinării cauzei penale de învinuire a inculpaților Platon Veaceslav Nicolae de săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 237 alin. (2) lit. c) și d) și art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal și dnei Marohina Marina Vladimir de săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 237 alin. (2) lit. c) și d) și art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal.

Notă: În prezenta cauză au fost suspendate dezbaterile judiciare, cercetarea judecătorească fiind finalizată.

Anexă: Încheiere, cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate, copia rechizitoriului, sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Sergiu STRATAN
Vicepreședinte interimar
al Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani)

Executor: Oxana Chintea

73

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, mun. Chișinău MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA

DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituție

I. AUTORUL SESIZĂRII:

1. Numele/Denumirea — *Bodnariuc*
2. Prenumele — *Alexandr*
3. Funcția — *avocat, apărător al inculpatului Platon Veaceslav*
4. Adresa — *Republica Moldova,*
5. Tel. —
6. Numele și prenumele reprezentantului.....
7. Ocupația reprezentantului.....
8. Adresa reprezentantului.....
9. Tel. reprezentantului.....
10. Fax. Reprezentantului.....

II. OBIECTUL SESIZĂRII:

11. Prezenta sesizare are ca obiect de examinare:

Verificarea constituționalității sintagmei *"în proporții deosebit de mari"* din 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal.

III. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI EXAMINATE DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ:

12. Pe rolul Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani se află dosarul penal nr.1-19136005-12-1-20082019 de învinuire a lui Platon Veaceslav și Marohina (Uzun) Marina.

13. Platon Veaceslav a fost pus sub învinuire în baza art.237 alin.(b), c), d) și art.243 alin.(3), lit.a), b) din Codul penal.

Din acuzațiile înaintate reiese următoarele:

"Marohina (anterior Uzun) Marina Vladimir, activând în calitate de manager (operațiuni bancare) în cadrul filialei Centru a BC "Moldindconbank" SA, cu sediul în mun.Chișinău, str. Armenească nr.38, acționând în interesul unui grup criminal organizat, din cadrul căruia face parte inclusiv Platon Veaceslav în calitate de organizator, cet. ucrainean Viacheslav Khaletsky cet. ucrainean Bogdan Zhmutskyi, executorul judecătoresc Svetlana Mocan și judecătorul la Judecătoria Centru Liliana Andriaș în calitate de autori precum și alte persoane la moment necunoscute organului de urmărire penală, urmărind scopul denigrării imaginii publice a judecătorului din cadrul Colegiului Civil, Comercial și Contencios Administrativ a Curții Supreme de Justiție, Svetlana Novac, inclusiv creării unei impresii de persoană coruptă a ultimei, ceea ce ar fi dus la instituirea unor investigații, inclusiv de ordin penal în adresa magistratului, a comis infracțiunea de utilizare a cardurilor bancare false și spălare de bani în următoarele circumstanțe.

La 07.02.2013, de către cet. ucrainean Viacheslav Khaletsky, care activa în calitate de reprezentant al Blackhall Trading Limited (cu sediul 43 Duke Street, Edinburg EH6 8HH, United Kingdom), la indicația lui Platon Veaceslav a fost depusă cererea în adresa instituției financiare AO „Trasta Komercbanka” (cu sediul în Republica Letonă, orașul Riga, str.Miesnieku nr.9) privind eliberarea unui card bancar corporativ, cu valută în EURO, pe numele cet. Svetlana Novac. La cererea nominalizată a fost anexat un certificat falsificat, datat cu 06.02.2013, conform căruia cet. Svetlana Novac activa în calitate de manager la Blackhall Trading Limited, precum și o copie a unui buletin de identitate cu seria _____ și fișa de însoțire seria și numărul _____

În vederea asigurării eliberării cardului bancar fals menționat, tot de către același cet. ucrainean Viacheslav Khaletsky a fost solicitat și deschiderea unui cont de depozit pe numele cet. Novac Svetlana, pe acest cont fiind depozitată suma de 300.00 EURO.

În temeiul cererii menționate din 07.02.2013, a fost eliberat cardul bancar nr.5584860003881018 pe numele cet. Novac Svetlana, atașat de contul de card LV87KBRB1141215588003, care reprezintă sub-contul contului

LV36KBRB1111215588001 al companiei Blackhall Trading Limited.

În continuarea intențiilor infracționale, în scopul denigrării imaginii lui Svetlana Novac, anterior datei de 23.03.2013 cardul bancar fals nominalizat a fost transmis lui Marohina Marina care acționa la indicațiile lui Platon Veaceslav, în virtutea atribuțiilor de serviciu în calitate de manager (operațiuni bancare) în cadrul filialei Centru BC „Moldindconbank” SA, cunoscând despre faptul falsificării cardului dat, la 23.03.2013, în lipsa victimei Svetlana Novac, activând atât în cadrul orelor de program, cât și peste ele, între orele 12:52 - 18:42, prin intermediul POS-terminalului (identificat prin AID A0000000041010), amplasat la ghișeul nr.8 din cadrul filialei Centru a BC „Moldindconbank” SA, a dispus punerea în circulație a cardului bancar fals menționat, efectuând extragerea continuă, prin intermediul a 99 de operațiuni bancare a câte 3.000 USD fiecare, a sumei de 297.000 USD, care constituie aproximativ 3.674.660 în lei moldovenești conform cursului valutar din perioada dată.

În cadrul efectuării operațiunilor menționate supra, în vederea tăinuirii activității sale infracționale, contrar politicilor prevăzute de regulamentele interioare ale BC „Moldindconbank” SA, ultima a efectuat o semnătură indescifrabilă doar pe cecul final care confirmă extragerea sumei de 297.000 USD, dar nu și pe fiecare CEC eliberare numerar în parte.

Concomitent prin extragerea mijloacelor bănești menționate se urmărea de către Marohina Marina și scopul deghizării naturii ilicite a mijloacelor bănești menționate supra. Or, Marohina Marina, acționând în interesul grupului criminal organizat menționat, precum și în cadrul BC „Moldindconbank” SA, cunoștea despre proveniența ilicită a mijloacelor bănești în sumă totală de 297.000 USD de pe conturile Blackhall Trading limited.

Mijloacele bănești menționate supra au fost sustrate de pe conturile companiilor rezidente ale Federației Ruse, aceasta realizându-se prin emiterea ordonanței judecătorești vădit ilegale nr.2po-612/12 din 26.11.2012 de către judecătorul Liliana Andriaș din judecătoria Centru privind încasarea în beneficiul Denison Limited a sumei de 500.000.000 USD. La 21.09.2016, în cadrul cauzei penale nr.2016978164 Liliana Andrias a fost recunoscută în calitate de învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.42 alin.(5) art.243 Cod penal.

La sustragerea mijloacelor bănești menționate a participat și executorul judecătoresc Svetlana Mocan care, prin intentarea procedurii de executare nr.137-465/12, a dispus punerea în executare a ordonanței menționate. Iar la 27.02.2013, de pe conturile persoanelor juridice rezidente ale Federației Ruse, ООО „Сервис Груп”, ООО „ИнтэсТорп”, și ООО „Лаймэкс”, au fost încasate mijloace bănești în valoare totală de aproximativ 7,76 mln USD, care au fost transferate pe contul executorului judecătoresc Svetlana Mocan deschis la BC “Moldindconbank” SA și, ulterior, în aceeași zi, sumele nominalizate au fost transferate pe contul Denison Limited în temeiul executării ordonanței judecătorești nr.2po-612/12.

Tot la 27.02.2013, în temeiul contactului de împrumut fictiv nr.8 din 10.01.2013, de către compania Denison Limited pe conturile Caldon Limited, reprezentată de cet. ucrainean Bogdan Zhmutskiyi, a fost transferată suma de 4,69 mln USD. Iar ulterior, în temeiul contractului de împrumut fictiv nr.27/2 din 27.02.2013, de pe conturile Caldon

Limited pe cele ale Blackhall Trading Limited a fost transferată suma de de 1.41 mln USD, toate cele trei companii menționate mai sus fiind afiliate lui Veaceslav Platon.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Marohina Marina Vladimir, a săvârșit infracțiunile de fabricare sau punere în circulație a cardurilor sau altor instrumente de plată false manifestate prin punerea în circulație a cardului fals, care nu reprezintă semne bănești sau titluri de valoare, dar care stabilesc sau acordă drepturi sau obligații patrimoniale, de un salariat în exercitiul funcțiunii, de un grup criminal organizat, în proporții deosebit de mari și spălarea banilor manifestată prin convertirea sau transferul bunurilor de către o persoană care știe că acestea constituie venituri ilicite, în scopul de a tăinuși sau de a deghiza originea ilicită a bunurilor – infracțiuni prevăzute de art.237 alin. (2) lit.b), c) și d) și art.243 alin.(3) lit. a) și b) din Codul Penal”.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI A CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14. Consider că sintagma **”în proporții deosebit de mari”** din 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal contravine cerințelor prevăzute de articolele 22, 23 și 26 din Constituția Republicii Moldova, din următoarele considerente.

15. Astfel, conform pct.pct.45-46; 48-54 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 26 din 27 septembrie 2016,

- *”Curtea subliniază că, pentru a oferi destinatarilor legii securitate juridică, orice lege trebuie să îndeplinească anumite condiții de calitate. Exigența calității legii este conturată prin prisma principiului securității juridice în componența condițiilor de previzibilitate și claritate a legii.*

- *În acest sens, Curtea menționează că dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale, consacrat în articolul 23 alin. (2) din Constituție, implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare.*

- *Curtea Europeană în jurisprudența sa a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind o serie de repere, pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru respectarea acestor exigențe.*

- *Astfel, Curtea Europeană a menționat că „nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să-și corecteze conduita. [...] În special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice” (Amann vs. Elveția, 16 februarie 2000, § 56).*

- *De asemenea, Curtea Europeană a statuat că nivelul de precizie al legislației interne „depinde într-o măsură considerabilă de conținutul actului normativ avut în vedere, domeniul pe care este menit să-l acopere, numărul și statutul celor cărora le este adresat” (Chorherr v. Austria, 25 august 1993, § 25). Testul preciziei legii impune ca legea, în situațiile în care oferă o anumită marjă*

de discreție, să indice cu suficientă claritate limitele acesteia (Silver și alții v. Regatul Unit, 25 martie 1983, § 80).

- În acest sens, Curtea reține că la elaborarea unui act normativ legiuitorul trebuie să respecte normele de tehnică legislativă pentru ca acesta să corespundă exigențelor de calitate. Astfel, pentru a exclude orice echivoc, textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure.

- Prin urmare, destinatarii trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat doar în baza prevederilor care îl specifică, adică prin aplicarea simplă a regulilor de interpretare lingvistică sau prin aplicarea actelor subordonate acestui act.

- De asemenea, textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile. Astfel, legea trebuie să reglementeze în mod unitar; să asigure o legătură logico-juridică între dispozițiile pe care le conține, iar în cazul unor instituții juridice cu o structură complexă să prevadă elementele ce disting particularitățile lor.

- Curtea reține că previzibilitatea și claritatea constituie elemente sine qua non ale constituționalității unei norme, care în activitatea de legiferare acestea nicidecum nu pot fi omise.

16. În cauza *Rotaru c. României*, Curtea Europeană a statuat că „o norma este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane - care, la nevoie, poate apela la consultanța de specialitate - să își corecteze conduita”, iar în cauza *Sunday Times c. Regatului Unit*, Curtea Europeană a decis că „[...] cetățeanul trebuie să dispună de informații suficiente asupra normelor juridice aplicabile într-un caz dat și să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele care pot apărea dintr-un act determinat”.

17. După cum reiese din Hotărârea Curții Constituționale, nr.22 din 01.10.2018, exigențele statului de drept presupun asigurarea legalității și a certitudinii juridice.

În special în materie penală, dispozițiile articolului 22 din Constituție, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează principiul legalității incriminării și al pedepsei penale.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 7 din Convenție trebuie să fie interpretat și aplicat astfel încât să se asigure o protecție efectivă împotriva urmăririi penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei (*Rohlena v. Cehia*, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; *Vasiliauskas v. Lituania* [MC], 20 octombrie 2015, § 153; *Koprivnikar v. Slovenia*, 24 ianuarie 2017, § 45). Această afirmație este valabilă și în contextul articolului 22 din Constituție.

18. Principiul legalității incriminării și a pedepsei penale are consecințe atât în activitatea de elaborare a normelor penale, cât și în procesul aplicării acestora. Altfel spus, acesta este obligatoriu deopotrivă pentru legislator și pentru judecător. În activitatea legislativă, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect material, cât și sub aspect formal.

Sub aspect material, acest principiu îi impune legislatorului două obligații fundamentale: (1) să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și (2) să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența lui. Aspectul formal se referă la obligația adoptării normelor penale ca legi organice, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție (HCC nr. 12 din 14 mai 2018, §§ 35, 36).

Pe de altă parte, principiul analizat le impune subiectelor care au competența aplicării legii penale două obligații esențiale: interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei, adică imposibilitatea aplicării ei dincolo de conținutul acesteia, și, respectiv, interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile (HCC nr. 12 din 14 mai 2018, § 37).

19. Curtea Europeană a relevat în jurisprudența sa că infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege. Expresia „prevăzută de lege” presupune, între altele, ca legea să întrunească standardul calității, adică aceasta trebuie să fie accesibilă și previzibilă (Rohlena v. Cehia, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; Vasiliauskas v. Lituania [MC], 20 octombrie 2015, § 154; Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 48). De altfel, Curtea notează că și articolul 23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile și previzibile.

20. Condiția previzibilității este îndeplinită atunci când justițiabilul poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 47).

În orice caz, instanțele de judecată nu sunt îndreptățite să recurgă la o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale sau la o aplicare prin analogie. O asemenea abordare este interzisă de articolul 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană. În consecință, cerința interpretării stricte a normei penale, ca și interzicerea analogiei în aplicarea legii penale, urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului.

21. Pentru ca legea să îndeplinească cerința previzibilității, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66). O putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul

controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității. Aceeași concluzie este valabilă și pentru puterea discreționară nelimitată a instanțelor judecătorești (HCC nr.28 din 23 noiembrie 2015, § 61).

- 22. Astfel, articolul 237 alin.(1) din Codul penal stabilește răspunderea pentru fabricarea în scopul punerii în circulație sau punerea în circulație a cardurilor sau a altor instrumente de plată false, care nu reprezintă semne bănești sau titluri de valoare, dar care confirmă, stabilesc sau acordă drepturi sau obligații patrimoniale.
- 23. Articolului 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal prevede răspundere pentru comiterea aceluiași acțiuni, dacă ele au fost săvârșite în proporții deosebit de mari.
- 24. În ipoteza în care infracțiunea prevăzută de articolul 237 din Codul penal, este săvârșită în proporții deosebit de mari, gradul prejudiciabil al acestei este mai mare decât în cazul în care infracțiunea nu este săvârșită în proporții deosebit de mari.

Această concluzie decurge din compararea sancțiunii de la articolul 237 alin. (1) din Codul penal (în redacția din 23.03.2013) (amendă în mărime de la 200 la 700 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate) cu cea de la alin. (2) al aceluiași articol (închisoare de la 4 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice).

Cu alte cuvinte, aplicarea semnului calificativ "în proporții deosebit de mari" are implicații în privința agravării sau neagravării răspunderii penale a făptuitorului.

- 25. Pentru aplicarea răspunderii în baza articolului 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal, trebuie ca fabricarea sau punerea în circulație a cardurilor sau a altor instrumente de plată false, să fie săvârșită în proporții deosebit de mari.
- 26. Totodată, conform art.126 din Codul penal (în redacția la situația din 23.03.2013) se consideră proporții deosebit de mari, valoarea bunurilor fabricate, utilizate care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 5000 unități convenționale de amendă.
- 27. Astfel, textul „ în proporții deosebit de mari” din articolul 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal, complică descrierea infracțiunii de fabricarea sau punerea în circulație a cardurilor sau a altor instrumente de plată false, fiind o sursă de incertitudine juridică, dat fiind faptul că noțiunea de „proporții deosebit de mari” în cazul fabricării sau punerii în circulație a cardurilor sau a altor instrumente de plată false, este abstractă și nu asigură identificarea gradului prejudiciabil al infracțiunii, ținînd cont că în practică, stabilirea acestora nu poate fi făcută de către

- cei competenți să aplice legea penală, decât în baza unor criterii lipsite de suport legal.
28. Ținând cont că obiectul material/produs al infracțiunii prevăzute la art.237 din Codul penal reprezintă toate tipurile de carduri și instrumente de plată false, la aplicarea semnului calificativ "în proporții deosebit de mari", urmează să fie stabilită valoarea cardurilor fabricate sau puse în circulație.
 29. Totodată în calitate de obiect material/produs al infracțiunii prevăzute de art.186 din Codul penal, pot figura mijloace bănești care se sustrag cu folosirea cardurilor bancare false.
 30. În cazul de speță, norma contestată îi acordă celor dotați cu competența aplicării legii penale o marjă largă de discreție, fapt care a generat o practică judiciară neunitară, când semnul calificativ "în proporții deosebit de mari" se aplică nu ca urmare a stabilirii valorii cardurilor falsificate sau puse în circulație, ci ca urmare a stabilirii cuantumului mijloacelor bănești, extrase cu ajutorul cardurilor false, chiar dacă extragerea mijloacelor bănești, cum în cazul de speță, nu formează existența semnelor constitutive ale furtului (art.186 CP).
 31. Jurisprudența în materie nu a dezvoltat pentru noțiunea criticată un înțeles exact care să constituie un reper în funcție de care să poată fi apreciat conținutul acesteia și, prin urmare, articolul 237 alin.(2) lit. d) din Codul penal este susceptibil de o interpretare extensivă defavorabilă făptuitorului. În acest sens, Curtea Europeană a reiterat în cauza Prigală v. Republica Moldova, 13 februarie 2018, §§ 38-40, că interpretarea extensivă defavorabilă constituie o încălcare a articolului 7 din Convenția Europeană.
 32. Astfel, în cazul de speță există riscul ca „gravitatea” să fie apreciată în baza unor criterii arbitrare și discreționare de către cei dotați cu competența aplicării legii penale (a se vedea, de exemplu, hotărârea Curții Europene în cauza Oleksandr Volkov v. Ucraina din 9 ianuarie 2013, § 186, în care Curtea a constatat că formularea unei legi nu era suficient de clară pentru a le permite destinatarilor săi – judecători, adică persoane bine pregătite din punct de vedere juridic, să cunoască faptele care le pot angaja răspunderea disciplinară).
 33. Așadar, în lipsa unor repere fixe, inclusiv normative, calificarea urmărilor prejudiciabile ale infracțiunii ca fiind „Fabricarea sau punerea în circulație a cardurilor sau a altor instrumente de plată false, în proporții deosebit de mari” se face la discreția celor care aplică legea penală, justițiabilul aflându-se într-o stare de insecuritate juridică.
 34. Ținând cont de structura neclară a semnului calificativ "în proporții deosebit de mari" în cazul fabricării sau punerii în circulație a cardurilor false, la unii din cei dotați cu competența aplicării legii penale, se formează convingerea că semnul calificativ "în proporții deosebit de mari" în baza articolului 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal se

incriminează doar dacă valoarea cardurilor sau instrumentelor de plată false depășește 5000 unități convenționale de amendă (în redacția Legii din 23.03.2013), în caz contrar, acțiunile se califică în baza art.237 alin. (1) din Codul penal.

35. La alții, din cei dotați cu competența aplicării legii penale, se formează convingerea că încriminarea semnului calificativ "*în proporții deosebit de mari*" în baza articolului 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal, poate fi posibilă fără a ține cont de valoarea cardurilor sau instrumentelor de plată false, fiind ajuns doar faptul dacă valoarea mijloacelor bănești extrase prin cardul bancar fals, depășește 5000 unități convenționale de amendă (în redacția Legii din 23.03.2013).
36. Totodată, la unii din cei dotați cu competența aplicării legii penale, se formează o convingerea opusă că dacă cu folosirea cardului fals au fost extrase careva mijloace bănești care depășesc 5000 unități convenționale de amendă (în redacția Legii din 23.03.2013), atunci astfel de acțiuni criminale, în cazul dacă valoarea cardurilor sau instrumentelor de plată false nu depășește 5000 unități convenționale de amendă (în redacția Legii din 23.03.2013), trebuie să fie calificate prin concursul de infracțiuni prevăzute de art.237 alin.(1) – fără semnului calificativ "*în proporții deosebit de mari*" și art.186 alin.(5) din Codul penal – cu încriminarea semnului calificativ "*furtul în proporții deosebit de mari*".
37. Având în vedere caracterul neclar al sintagmei contestate, evident că textul „ *în proporții deosebit de mari*” din articolul 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal, este susceptibil de o interpretare extensivă defavorabilă în cazul făptuitorului. Interpretarea extensivă defavorabilă constituie o încălcare a principiului legalității incriminării și al legalității pedepsei și le conferă autorităților care le aplică, o marjă excesivă de discreție, prin urmare această noțiune nu corespunde cerințelor de calitate a legii penale, fiind contrar articolelor 22 și 23 din Constituție.
38. Generarea unei practici judiciare neunitare în cazul aplicării articolului 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal, se confirmă prin următoarele:
- a) Decizia Curții Supreme de Justiție, din 26 martie 2014 (Dosarul nr. 1ra-607/2014) https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=1857

În conformitate cu decizia CSJ din 26.03.2014, în baza art.237 alin. (2) lit. c) și d) Cod penal, Oleg Tcacenco și Comanac Nichita au fost recunoscuți vinovați că au pus în circulație cardurile false și ilegal au extras bani în sumă totală de 321.600 MDL, care aparțin altor persoane.

În cazul de speță, subiecții care au competența aplicării legii penale, au decis să nu aprecieze valoarea cardurilor false, calificând extragerea banilor cu folosirea cardurilor false nu ca un furt în proporții deosebit de mari (art.186 alin. (5) din Codul penal), care trebuia să fie încriminat în concurs cu fabricarea sau punerea în circulație a cardurilor false fără semne calificate (art.237 alin.(1)

din Codul penal), ci au purces la calificarea acestor acțiuni de punerea în circulație a cardurilor false, aplicînd semnului calificativ "în proporții deosebit de mari", adică 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal, fără încredințarea art.186 alin.(5) din Codul penal.

Astfel, prin decizia Curții Supreme de Justiție, din 26 martie 2014, s-a format o convingere că semnul calificativ "în proporții deosebit de mari" în baza articolului 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal se încredințează nu în cazul dacă valoarea cardurilor sau instrumentelor de plată fabricate sau utilizate depășește 5000 unități convenționale de amendă (în redacția Legii din 23.03.2013), ci în cazul dacă valoarea mijloacelor bănești extrase prin cardul bancar fals, depășește 5000 unități convenționale de amendă (în redacția Legii din 23.03.2013).

b) Decizia Curții Supreme de Justiție, din 18 ianuarie 2017 (Dosarul nr. Ira-214/2017) https://jurisprudenta.csj.md/search_col_penal.php?id=7990

În conformitate cu decizia CSJ din 18.01.2017, aceleași persoane, adică Oleg Teacenco și Comanac Nichita, prin schema analogică, adică fabricarea și punerea în circulație a cardurilor false, au extras de pe conturile bancare mijloacele bănești în proporții deosebit de mari.

Deja în cazul dat, subiecții care au competența de a aplica legea penală, au decis să califice acțiunile inculpaților în baza art.186 alin.(5) din Codul penal, pentru furtul în proporții deosebit de mari și, prin concurs ideal al infracțiunilor în baza art.237 fără încredințarea semnului calificativ "în proporții deosebit de mari", prevăzut de articolului 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal.

Astfel, prin decizia Curții Supreme de Justiție, din 18 ianuarie 2017, s-a format o convingere că semnul calificativ "în proporții deosebit de mari" în baza articolului 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal nu se încredințează dacă valoarea mijloacelor bănești extrase prin cardul bancar fals, depășește 5000 unități convenționale de amendă (în redacția Legii din 23.03.2013), deoarece în acest caz, dacă se probează intenția de a fura, se încredințează furtul în proporții deosebit de mari (art.186 alin.(5) din Codul penal) și fabricarea sau punerea în circulație a cardurilor false, fără semnul calificativ "în proporții deosebit de mari", adică 237 alin.(1) din Codul penal.

ÎN DREPT

39. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova:

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(1)[...]

(2)[...]

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos [...]

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile

(1) [...]

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.

Articolul 26

Dreptul la apărare

(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.

40. Prevederile relevante ale Codului penal al Republicii Moldova:

Articolul 3

Principiul legalității

(1) [...]

(2) Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise."

Articolul 126.

Proporții deosebit de mari, proporții mari, daune considerabile și daune esențiale (în redacția Legii din 23.03.2013)

(1) Se consideră proporții deosebit de mari, proporții mari valoarea bunurilor sustrate, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care, la momentul săvârșirii infracțiunii, depășește 5000 și, respectiv 2500 unități convenționale de amendă.

(2) [...]

Articolul 237

Fabricarea sau punerea în circulație a cardurilor sau a altor instrumente de plată false (în redacția Legii din 23.03.2013)

(1) Fabricarea în scopul punerii în circulație sau punerea în circulație a cardurilor sau a altor instrumente de plată false, care nu reprezintă semne bănești sau titluri de valoare, dar care

confirmă, stabilesc sau acordă drepturi sau obligații patrimoniale,

se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 700 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 1000 la 3000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

- b) de un funcționar ori alt salariat în exercițiul funcțiunii;
- c) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;
- d) în proporții deosebit de mari

se pedepsesc cu închisoare de la 4 la 8 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 3000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

Articolul 186

Furtul

(în redacția Legii din 23.03.2013)

(1) Furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, se pedepsește cu amendă în mărime de pînă la 300 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani.

(2) [...]

(3) [...]

(4) [...]

(5) Acțiunile prevăzute la alin.(1), (2) sau (3) săvârșite în proporții deosebit de mari se pedepsesc cu închisoare de la 7 la 12 ani.

41. Prevederi relevante ale Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale:

Articolul 7

Nicio pedeapsă fără lege

1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii.

2. Prezentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii, era considerată infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate.

V. CERINȚELE AUTORULUI

42. Verificarea constituționalității sintagmei "în proporții deosebit de mari" din 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal, care în opinia autorului sesizării contravine cerințelor prevăzute de articolele 22, 23 și 26 din Constituția Republicii Moldova.

VI. DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII:

43. Excepția de neconstituționalitate reprezintă o procedură de inițiere de către instanța ordinară de judecată, la inițiativa părților sau din oficiu, a controlului conformității unei legi sau a unui alt act normativ, cu normele constituționale.

Astfel, prin Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 9 februarie 2016 privind interpretarea articolului 135 alin.(1) lit. a) lit. g) din Constituție, s-a stabilit procedura de exercitare a controlului constituționalității legilor de către Curtea Constituțională.

Constat următoarele:

- a. Suntem în prezența unei incertitudini privind constituționalitatea unei legi, în speță, a prevederilor care urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei aflate pe rol în instanță de judecată.
- b. Potrivit art.135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, Legea nr.122-XV din 14 martie 2003 (Codul de procedură penală al Republicii Moldova) poate constitui obiectul unei excepții de neconstituționalitate, fiind lege organică.
- c. Excepția de neconstituționalitate este ridicată de către o parte din proces a căror drepturi și interese pot fi afectate prin aplicarea unei norme neconstituționale la soluționarea cauzei.
- d. Nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate sau o formulare similară a normei invocate.

VII. LISTA DOCUMENTELOR

44. Actul de sesizare, pe 14 file;
45. Materialele dosarului penal nr.1-19136005-12-1-20082019, care urmează să fie pus la dispoziția Curții Constituționale de către Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

VIII. DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURILE

46. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

mun.Chișinău
16 octombrie 2025

Avocat Alexandr Bodnariuc

ÎN C H E I E R E

mun. Chișinău

28 octombrie 2025

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani,

În componența:

Președintelui ședinței, judecător - Sergiu Stratan

Grefier - Oxana Chintea

Cu participarea:

Procurorului - Vitalie Codreanu

Apărătorilor - Alexandr Bodnariuc, Veaceslav Nemerenco

examinând în ședință publică cauza penală de învinuire a inculpaților Platon Veaceslav Nicolae de săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 237 alin. (2) lit. c) și d) și art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal și Marohina Marina Vladimir de săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 237 alin. (2) lit. c) și d) și art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal,

c o n s t a t ă :

Pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, în procedura judecătorului Sergiu Stratan, se află în examinare cauza penală de învinuire a inculpaților Platon Veaceslav Nicolae de săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 237 alin. (2) lit. c) și d) și art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal și Marohina Marina Vladimir de săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 237 alin. (2) lit. c) și d) și art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal.

În ședința din 16 octombrie 2025, apărătorul Bodnariuc Alexandr, acționând în interesele inculpatului Platon Veaceslav, a înaintat o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a solicitat sesizarea Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității sintagmei „în proporții deosebit de mari” prevăzută la art. 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal (în redacția Legii din 23.03.2013).

În ședința de judecată din data de 21 octombrie 2025, fiind pusă în discuție cererea, apărătorul Bodnariuc Alexandr a susținut pe deplin sesizarea formulată și a solicitat admiterea acesteia, menționând că a analizat pagina web a Curții Constituționale și nu există o hotărâre sau o decizie pe marginea subiectului respectiv.

Apărătorul Nemerenco Veaceslav a susținut cererea dlui Bodnariuc Alexandr.

Procurorul a considerat stranie cererea la etapa actuală dat fiind faptul că aceasta putea fi discutată la ședințele incipiente, dar nu la etapa finisării cercetării probelor, or legea în sine nu a suferit careva modificări. Cu toate acestea, cu referire la art. 126 din Codul penal, a notat că există o decizie a Curții unde a fost analizată sintagma respectivă. Din acest motiv a considerat că cererea nu întrunește condițiile de drept care ar permite sesizarea Curții Constituționale.

Ascultând argumentele participanților la proces, analizând cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, instanța de judecată consideră că este întemeiată, din următoarele considerente.

Conform art. 7 alin. (3) - (3³) din Codul de procedură penală, (3) în cazul existenței incertitudinii cu privire la constituționalitatea legilor și a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și a ordonanțelor Guvernului, care urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională pentru a se pronunța asupra constituționalității acestora. (3¹) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și la sesizarea Curții Constituționale, instanța de judecată nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității normelor contestate cu prevederile Constituției, limitându-se la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una dintre părți sau de reprezentantul acesteia ori de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile

94
contestate urmează a fi aplicate în procesul judecării cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. (3²) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune în termen de 5 zile prin încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează continuarea examinării în fond a cauzei. Însă, până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, dezbaterile judiciare se suspendă, cu excepția examinării demersurilor privind măsurile procesuale de constrângere. Instanța de judecată este obligată să sesizeze Curtea Constituțională în termen de 5 zile de la data emiterii încheierii. (3³) Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile indicate la alin. (3¹), instanța de judecată refuză, prin încheiere, ridicarea excepției de neconstituționalitate. Încheierea instanței de judecată este definitivă, însă argumentele privind dezacordul cu aceasta pot fi invocate în apel sau, după caz, în recurs împotriva hotărârii în fond.

Instanța reține că, în cadrul ședinței de judecată a fost solicitată sesizarea Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității sintagmei „în proporții deosebit de mari” prevăzută la art. 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal (în redacția Legii din 23.03.2013).

În această ordine de idei, instanța constată că norma prevăzută la art. 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal poate constitui obiect al controlului constituționalității prin prisma art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, iar sesizarea este depusă de un participant la proces.

De asemenea, instanța atestă că, la moment nu există o hotărâre a Curții având ca obiect prevederea contestată - art. 237 alin. (2) din Codul penal în partea sintagmei „în proporții deosebit de mari”, iar acestea urmează a fi aplicate direct în procesul judecării cauzei.

Totodată, instanța notează că, deși art. 126 din Codul penal a constituit anterior obiectul sesizărilor nr. 159g/2016, nr. 45g/2018, nr. 28g/2023 și nr. 29g/2023, prevederile articolului în cauză au fost contestate din perspectiva altor critici și în contextul altor articolele din Codul penal. Mai mult, autorul excepției de neconstituționalitate nu solicită controlul constituționalității art. 126, dar a art. 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal.

Prin urmare, prin prisma celor enunțate, instanța de judecată găsește necesar de a admite cererea apărătorului Bodnariuc Alexandr, în interesele inculpatului Platon Veaceslav, prin care solicită sesizarea Curții Constituționale în vederea controlului constituționalității sintagmei „în proporții deosebit de mari” prevăzută la art. 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal.

În consecință, ținând cont de cele expuse și conducându-se de prevederile art. 7, 342 din Codul de procedură penală, instanța de judecată,

d i s p u n e :

Se admite cererea apărătorului Bodnariuc Alexandr, în interesele inculpatului Platon Veaceslav, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate înaintată de apărătorul Bodnariuc Alexandr, pentru controlul constituționalității sintagmei „în proporții deosebit de mari” prevăzută la art. 237 alin. (2) lit. d) din Codul penal.

Se remite, conform competenței, Curții Constituționale prezenta încheiere, copia rechizitoriului și sesizarea privind excepția de neconstituționalitate depusă de către apărătorul Bodnariuc Alexandr privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cadrul examinării cauzei penale de învinuire a inculpaților Platon Veaceslav Nicolae de săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 237 alin. (2) lit. c) și d) și art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal și Marohina Marina Vladimir de săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art. 237 alin. (2) lit. c) și d) și art. 243 alin. (3) lit. b) din Codul penal.

Încheierea instanței de judecată este definitivă.

Președintele ședinței,
Judecător

Sergiu STRATAN